

HOOFDSTUK 1

WATERLIED

Kyoto, Japan
Zomer 1950

Hij kwam snel, de pijn. Hij verscheen met alarmerende snelheid. Niets kon hem tegenhouden wanneer hij eenmaal zijn eerste schrede op zijn morbide pad had gezet.

De pijn kwam snel. Het verdwijnen ervan nam meer tijd in beslag.

Nori verwelkomde het begin van de pijn bijna, omdat ze wist dat wat erna kwam alleen maar erger was. Eerst was er die tinteling, als een veertje dat een dansje op haar huid maakte. Dan kwam het langzame branden. Een voor een begon elke zenuw in haar lichaam te gillen, tot ze eenstemmig krijsten als een luidkeels protestkoor. Dan kwamen de tranen. Nori had al snel geleerd niet tegen de tranen te vechten, want dat maakte het alleen maar erger.

Dat gevecht zou haar naar adem doen happen, die ze door haar neus in korte haaltjes naar binnen zou zuigen, waarna haar ribbenkast zich samentrok. Dan zou er snot uit haar neus komen en zich vermengen met de tranen – dat misselijkmakende brouwsel zou maar al te vaak in haar geopende mond druipen.

Het was dus beter de tranen te accepteren, met zoveel gratie en waardigheid als ze kon opbrengen. Ze zouden stil over haar wangen biggelen, constant en koel als een kabbelend beekje.

Daar zat tenminste enig zelfrespect in.

‘We zijn klaar voor vandaag, *Ojōsama*.’

Nori dwong haar prikkende ogen zich op de spreker te richten: een dienstmeisje van voor in de dertig, met een rond, vrolijk gezicht en een warme glimlach.

‘Dank je, *Akiko-san*.’

De meid hielp Nori op te staan uit de porseleinen badkuip en bood de tienjarige een arm aan om op te leunen.

De scherpe laag lucht op haar naakte lichaam deed haar een kreetje slaken en haar knieën knikten. Akiko zorgde dat ze niet viel en met een kracht die opvallend was voor haar kleine gestalte tilde ze Nori uit de kuip in de klaarstaande stoel.

Nori begon langzaam naar voren en naar achteren te wiegen, en die voortdurende beweging stabiliseerde haar trillende innerlijk. Na een tijdje was de pijn net genoeg gezakt om haar ogen te kunnen openen. Ze keek toe hoe Akiko het mengsel van warm water, bleekwater en modderige spikkels van amandelkleurige huid – haar huid – door de afvoerpijp liet verdwijnen.

‘Het werkt wel, hè?’ vroeg ze, en ze verfoeide de gretigheid die haar stem binnensloep. ‘*Akiko-san*, denk je dat het werkt?’

Akiko draaide zich om naar het kind dat aan haar zorg was toevertrouwd. Nori kon de blik op haar gezicht niet doorgronden. Maar toen verscheen er een kleine glimlach en Nori werd overspoeld door opluchting.

‘Ja, juffertje, ik denk het wel. Je grootmoeder zal wel blij zijn.’

‘Denk je dat ik een nieuwe jurk krijg?’

‘Misschien. Als ze me geld voor de stof geeft, maak ik een zomer-*yukata* voor je. Je oude past je nauwelijks meer.’

‘Ik zou wel een blauwe willen. Dat is een edele kleur, niet, *Akiko-san*?’

Akiko sloeg haar ogen neer en ging verder om Nori een nieuwe katoenen onderjurk aan te trekken. ‘Blauw zou je vast heel goed staan, juffertje.’

‘Het is Obāsama’s lievelingskleur.’

‘Ja. Zo, ga maar. Over een uur breng ik je je eten.’

Nori dwong haar ledematen te bewegen, de dof kloppende pijn negerend. Ze werkten, die dagelijkse bleekbaden; ze wist het zeker. Haar grootmoeder had de beste magische badzeep helemaal in Tokyo besteld. Nori verdroeg de pijn gewillig, want ze wist dat het resultaat uiteindelijk al het lijden waard zou zijn. Ze zou wel de hele dag in bad willen zitten als Akiko dat toestond, maar haar huid had de neiging te verbranden en ze mocht er niet langer dan twintig minuten in blijven. Op haar linkerbeen zat een vlekkerige paarsrode brandwond die ze moest verbergen onder extra lange rokken, maar het kon haar niet veel schelen, omdat de huid rond de wond prachtig wit en stralend was geworden.

Ze wilde dat haar hele huid er zo zou uitzien.

Ze trippelde over de overloop, voorzichtig om geen geluid te maken, omdat het middag was en haar grootmoeder graag een middagdutje deed. Vooral in de winter, wanneer het te koud was om bezoekjes af te leggen en de zon vroeg onderging.

Ze haastte zich naar de zoldertrap, vermeed oogcontact met het personeel, dat naar haar staarde wanneer ze hun pad kruiste. Ze woonde nu al twee jaar in dit huis, maar ze wisten nog steeds niet wat ze met haar aan moesten.

Akiko had haar verzekerd dat ze zich niet ongemakkelijk voelden omdat ze haar niet mochten, maar dat ze gewoon niet gewend waren aan kinderen in het huis.

Hoe dan ook, Nori was blij dat ze op zolder sliep, ver bij alles en iedereen vandaan. Toen ze hier was komen wonen, had haar grootmoeder de zolder laten uitruimen en er een leefruimte van laten maken.

De zolder was erg groot en er stonden allerlei dingen, meer dan Nori ooit had gezien. Ze had een bed, een eettafel en drie stoelen, een boekenplank, een mand vol brei- en naaispullen, een klein

altaar voor haar gebeden, een kachel voor de wintermaanden en een kast voor haar kleren. Ze bezat een kleine kaptafel met een stoeltje dat volgens Akiko nog van haar moeder was geweest. Nog steeds had ze de bruine koffer met het paarse lint om het handvat gewikkeld. Ze had ook de verbleekte rugzak met de zilveren gesp. Die twee dingen bewaarde ze in een verre hoek van haar kamer, zodat ze altijd wist waar ze ze kon vinden als het plotseling nodig mocht zijn.

Maar het allermeest hield ze van het raam in de vorm van een halvemaan boven haar bed, dat uitzag op de achtertuin. Als ze op het bed ging staan (wat eigenlijk niet mocht, maar wat ze toch deed), kon ze de ommuurde tuin zien met het groene gras en de oude, begroeide perzikbomen. Ze kon de aangelegde vijver zien met de koivissen die erin zwommen en rondspetterden.

Ze zag de vage omtrekken van naburige daken. Wat Nori betrof kon ze door dat raam de hele wereld zien.

Hoe vaak had ze niet de hele nacht doorgebracht met haar voorhoofd tegen het koele vochtige glas gedrukt? Dat was heel wat keren gebeurd en gelukkig was ze nooit gesnapt; het was haar gegarandeerd op een afranseling komen te staan.

Sinds de dag dat ze aankwam had ze het huis niet uit gemogen. Dat was niet zo'n opoffering, niet echt, want het appartement dat ze deelde met haar moeder had ze ook nooit mogen verlaten.

Toch waren er regels – veel regels – om in dit huis te wonen.

De voornaamste regel was: laat je niet zien als je niet wordt gevraagd om te komen. Blijf op de zolder. Maak geen geluid. Driemaal per dag worden op vaste tijden je maaltijden gebracht. Akiko neemt je mee naar de badkamer. Elke middag moet je je bad nemen.

Driemaal per week kwam er een oude man met een bochel en slechte ogen naar haar zolder om haar lezen, schrijven, rekenen en geschiedenisles te geven. Dat leek niet op een regel; Nori hield

van lessen. Eigenlijk was ze ook goed in leren. Elke keer vroeg ze Saotome-sensei om nieuwe boeken voor haar mee te brengen. Vorige week had hij haar een Engels boek gegeven dat *Oliver Twist* heette. Ze kon er geen woord van lezen, maar ze had zich vast voorgenomen het te leren. Het was zo'n fijn boek, in glanzend leer gebonden.

En dat waren dus de regels. Veel moeite kostte het haar niet om zich eraan te houden, vond ze. Ze begreep ze weliswaar niet, maar deed daar ook geen moeite voor.

Denk niet na.

Nori kroop op haar smalle hemelbed en drukte haar gezicht in haar koele kussen. Het leidde haar af van de voortdurende jeuk aan haar huid. De instinctieve wens om aan de pijn te ontsnappen suste haar in een lusteloze slaap.

Ze had dezelfde droom als anders. Roepend om haar moeder rende ze achter een blauwe auto aan die wegreed en die ze nooit kon inhalen.

Al zolang ze zich kon herinneren, hadden Nori's ledematen de neiging haar niet te gehoorzamen. Bij de minste aanwijzing van spanning begonnen ze te trillen, plotseling en onbeheersbaar. Ze moest haar armen dan om haar lichaam slaan en ze zo strak mogelijk vasthouden om het trillen tot bedaren te brengen.

Toen Akiko vertelde dat haar grootmoeder haar vandaag wilde bezoeken, voelde Nori dus haar lichaam verslappen. Ze liet zich op een van de kleine eettafelstoelen zakken, want ze vertrouwde er niet op dat haar benen haar overeind zouden houden.

'Komt Obāsama?'

'Ja, juffertje.'

Normaal gesproken kwam haar grootmoeder één keer per

maand – soms twee keer – om zich ervan op de hoogte te stellen hoe het met haar en haar persoonlijke ontwikkeling gesteld was.

Wat ze ook deed, het leek haar grootmoeder nooit tevreden te stellen. De oude dame had onberispelijke normen en haar scherpe grijze ogen ontging niets. Nori zag haar bezoek met zowel blijdschap als angst tegemoet.

Ze verlangde er hevig naar haar grootmoeder tevreden te zien. Dat zag ze als een van de mooiste dingen die ze kon bereiken.

Nori liet haar blik door de kamer dwalen en werd zich er nu pas bewust van wat een rommel het was. Een hoek van het bleekgele beddengoed was zichtbaar. Er lag stof op de kerosinelamp op het nachtkastje. Het hout dat brandde in de kachel knapperde en plofte, een geluid dat sommigen vast irritant zouden vinden.

Zwijgend begon het dienstmeisje door de kamer te lopen, terwijl ze dingen schoonmaakte, straktrok en op hun juiste plaats zette. Akiko was gewend aan de eisen van de vrouw des huizes. Ze werkte hier al toen ze zelf nog een kind was.

Dat betekende natuurlijk dat Akiko Nori's moeder had gekend. Dit veroorzaakte een vreemde dynamiek tussen hen tweeën: Nori die altijd van alles wilde vragen en Akiko die van alles wilde vertellen, terwijl ze allebei te gehoorzaam waren om dat ook echt te doen.

‘Wat moet ik aandoen?’ vroeg Nori schor, kwaad om de onverwachte trilling in haar stem. ‘Wat vind jij?’

Meteen begon ze zich er het hoofd over te breken. Ze had een marineblauwe gestippelde jurk met korte mouwen en een kanten kraagje. Ze had een groene kimono met een bleekroze *obi*. Ze had een felgele yukata, maar die was voor de zomer. En ze had een donkerpaarse kimono. Dat was alles.

Zachtjes begon ze op de binnenkant van haar linkerwang te kauwen. ‘De donkere,’ zei ze toen resoluut, haar eigen vraag beantwoordend. Akiko ging naar de kast en pakte het kledingstuk.

Nori kwam relatief snel tot deze conclusie. In contrast met de donkere tinten van haar kleding zou haar huid lichter lijken. Akiko bracht de kimono naar haar toe en begon haar aan te kleden, terwijl haar gedachten afdwaalden naar andere plaatsen.

Nori haalde een onvaste hand door haar haar. God, wat haatte ze dat haar. Het was dik en weerbarstig, en bleef ondanks haar dagelijkse poging het met de borstel te temmen koppig krullen. Het had ook een eigenaardige donkerbruine kleur, die Nori deed denken aan de schors van een eikenboom. Het lukte haar niet het steil rond haar schouders te laten hangen, zoals het haar van haar moeder en grootmoeder.

Als ze haar haar echter strak tegen haar schedel borstelde, werd het plat genoeg om er een lange vecht van te maken, die ze netjes op haar rug liet hangen. Hij viel bijna tot haar middel en ze bond een gekleurd lint om het uiteinde. Als ze het zo deed leek het bijna normaal.

Vandaag droeg ze het rode lint, een van de twaalf. Het was haar lievelingslint, omdat ze dacht dat het haar champagnekleurige ogen stralender maakte. Het enige wat ze mooi vond aan haar gezicht waren haar ogen – zelfs haar grootmoeder had ooit terloops opgemerkt dat die ‘vrij opmerkelijk’ waren. Ze waren licht amandelvormig, zoals ze hoorden te zijn. Daar viel ze tenminste niet door op.

Zodra Nori aangekleed was ging Akiko naar beneden.

Nori ging in het midden van de kamer staan, rechte haar rug en wachtte. Ze dwong zichzelf niet met haar vingers te friemelen en vouwde haar handen met een misprijzende blik op haar huid keurig voor haar borst. Het werd beter. Na twee jaar blekende baden begon ze verandering te zien. Ze schatte dat haar huid over twee jaar licht genoeg zou zijn om de zolder af te mogen.

In tegenstelling tot haar grootmoeder, die haar soms opzocht, deed haar grootvader zijn uiterste best om haar helemaal te mij-

den – en trouwens, als adviseur van de keizer was hij toch meestal in Tokyo. De zeldzame keren dat hun paden elkaar hadden gekruist, had hij naar haar gekeken met ogen zo hard als kooltjes. Nori kreeg het er altijd koud van. Soms vroeg ze Akiko naar hem. Haar gezicht verstrakte dan en ze zei eenvoudig: ‘Hij is een heel belangrijk man.’ En dan veranderde ze snel van onderwerp.

Hoe nieuwsgierig ze ook was, Nori was niet zo dom om het onderwerp bij haar grootmoeder aan te snijden. Ze herinnerde zich haar moeders raad goed en hoewel ze die nog steeds niet begreep, was hij vrij nuttig gebleken. Natuurlijk zou ze er daardoor ook niet achter komen waar haar moeder was of wanneer ze terug zou komen. Maar Nori probeerde niet over die dingen na te denken.

Het geluid van voetstappen op de trap gaf aan dat haar grootmoeder in aantocht was. In plaats van op te kijken richtte ze haar ogen op de vloer en maakte een diepe buiging.

De vrouw voor haar zweeg even. Toen verzuchtte ze: ‘Noriko.’

Dat was het signaal dat ze overeind mocht komen. Langzaam rechtte ze haar rug, nog altijd met haar blik respectvol naar de vloer.

Met ferme pas liep de oude vrouw naar haar toe en in één vlugge beweging stak ze een slanke vinger uit om haar kin op te tillen.

Nori keek naar haar grootmoeders gezicht. Ondanks de sporen die de tijd had achtergelaten was haar schoonheid nog hier en daar zichtbaar. Fijne rimpeltjes sierden de gladde huid; de gele tint was zo licht dat die bijna zo wit als een eierschaal was. De uiterlijke kenmerken van haar grootmoeder waren die van een klassieke schoonheid: een lange hals, kleine handen en spits toelopende vingers. Donker haar, dat elk jaar meer witte strengen telde, dat in een perfect recht gordijn tot ruim over haar middel viel als ze het niet opstak. Een fijne neus en doordringende, sierlijk getekende ogen met de opvallende donkergrijze tint van de Kamiza’s, die Nori met een steek aan haar moeder deden denken.

En natuurlijk waren er de zwaanachtige sierlijkheid en gratie die háár frustrerend genoeg niet waren meegegeven, hoewel die volop aanwezig waren bij de generaties voor haar. Het was prachtig en gekmakend om te zien.

‘*Konnichiwa*, Obāsama,’ zei Nori, en ze probeerde niet ineen te krimpen onder haar grootmoeders intense blik. ‘God schenke u gezondheid en vreugde.’

Yuko knikte, alsof ze in gedachten een checklist afvinkte. Ze deed een stapje achteruit en Nori slaakte een nauwelijks hoorbare zucht van opluchting. De oude dame liet een vluchtige blik over de zolder gaan en knikte nogmaals.

Nori schoof een van de stoelen rond haar eettafel naar achteren, maar haar grootmoeder maakte geen aanstalten om te gaan zitten.

‘Je bent iets gegroeid, meen ik.’

Nori schrok ervan. Op die opmerking was ze niet voorbereid.

‘Een beetje, Obāsama.’

‘Hou oud ben je nu?’

Nori beet op haar lip en dwong haar emoties zich terug te trekken in hun hol, ergens op de bodem van haar maag.

‘Tien jaar, grootmoeder.’

‘Tien. Heb je al gebloed?’

Nori voelde paniek opkomen. Gebloed? Zou ze moeten bloeden?

‘Het... Het spijt me. Ik begrijp het niet.’

In plaats van de minachting of woede die Nori had verwacht, knikte haar grootmoeder opnieuw. Dit waren de antwoorden die ze al had zien aankomen.

‘Hoe gaat het met de studie?’

Bij die vraag leefde Nori meteen op. Heel even liet ze zich gaan.

‘O, het gaat geweldig. Saotome-sensei is een heel goede leraar. En hij zegt dat ik meer boeken krijg wanneer ik nog een beetje beter kan lezen. Ik heb al twee nieuwe boeken en ze zijn in het

Engels. Hij zegt dat ik een natuurlijke aanleg heb voor...'

Yuko legde haar met een koele blik het zwijgen op. Nori stopte ogenblikkelijk met praten en proefde iets bitters toen ze haar mond sloot.

Het is nuttig voor een vrouw te leren zwijgen.

Nori boog haar hoofd. Ze bekeek de verbleekte houten vloer onder haar voeten en wenste dat ze ermee zou kunnen versmelten. Tot haar schaamte voelde ze tranen prikken in haar ogen. Ze knipperde snel achtereen om ze terug te dringen.

Na wat wel een eeuwigheid leek nam haar grootmoeder opnieuw het woord.

'Hoeveel weeg je?'

Nori wist godzijdank het antwoord op deze vraag direct. Ze werd elke dag voor haar bad gewogen.

'Negenendertig pond, grootmoeder.'

Haar grootmoeder knikte weer. 'Je haar groeit goed. Je huidskleur is enigszins verbeterd. Ik heb een nieuw product besteld. Ik verwacht dat het binnenkort bezorgd wordt.'

'Dank u, grootmoeder.'

'Op een dag zou je knap kunnen zijn, Noriko. Heel knap.'

'Dank u.'

Ooit zou deze opmerking haar hebben laten gloeien van vreugde, haar hoop hebben gegeven, hoop op een toekomst buiten deze zolderkamer. De toekomst was iets wat haar kwelde met onophoudelijke angst. Ze had er geen kennis over of een plan voor. En op een dag zou hij aanbreken en haar met koele blik aanstaren, en ze zou niet weten wat ze ermee aan moest. Maar toen ze haar grootmoeder er zo over hoorde praten, zou het ook weleens iets moois kunnen zijn.

Hoewel de woorden haar optimistisch stemden, wist ze ook wat er op deze belofte van morgen zou volgen.

Zwijgend haalde grootmoeder een houten lepel uit haar diepe

kimonomouw tevoorschijn. Nori was gewend aan deze routine, maar begon te beven alsof ze stuiptrekkingen zou krijgen. Want weer had ze gefaald. Ze was weer een stap verder verwijderd van het verlaten van de zolder en het betreden van de beschaafde wereld. Ze was er niet klaar voor. Misschien was ze er wel nooit klaar voor.

Yuko likte haar dunne lippen. ‘Een meisje moet discipline hebben. Je leert het al, dat is waar. Ik krijg berichten over je van Akiko en je leraar. Maar je bent nog steeds te impertinent. Te onbeheerst in je gedrag. Zoals die hoer van een moeder van je.’

Nori klemde haar handen rond de leuning van de houten stoel die ze nog steeds vasthield. Zonder te wachten op het bevel boog ze zich voorover.

Haar grootmoeder ging door. ‘Je bent een goede leerling, maar dat is niet zo belangrijk. Het ontbreekt je aan rust en gratie. Dat gestamp van je doet het huis schudden als dat van een zō. Wij zijn van keizerlijken bloede. We lopen hier niet als rijstboeren.’

Zonder op te kijken voelde Nori dat haar grootmoeder naar haar toe kwam.

‘Discipline is essentieel. Je moet het leren.’

Ze voelde dat een hand de achterkant van haar kimono optilde, zodat ze op een dun katoenen slipje na bloot was. Ze sloot haar ogen.

Haar grootmoeders stem klonk zacht en laag. ‘Je bent een vervloekt, verachtelijk kind.’

De eerste klap met de pel kwam met schokkende snelheid neer. Het was het geluid, hard en scherp, dat haar meer deed schrikken dan de pijn. Nori beet als vanzelf op haar onderlip en ze voelde de huid scheuren.

De tweede en derde klap waren harder dan de eerste. Nori was slank en had geen lichaamsvet om de klap te verzachten. Zoals altijd begon ze de slagen te tellen. *Vier. Vijf. Zes.*

Ze voelde een dof kloppende pijn in haar rug ontstaan en ze zou zweren dat het ritme ervan te horen was. Haar schouderbladen begonnen te trillen. *Zeven. Acht. Negen.* Het was hopeloos geworden om de tranen te verbijten. Met zoveel waardigheid als ze kon opbrengen liet ze ze komen. Maar ze zou niet jammeren; al moest ze een gat in haar lip bijten, ze weigerde ook maar een kink te geven. *Tien. Elf. Twaalf.*

Boven het suizen van haar bloed uit hoorde ze dat haar grootmoeder begon te hijgen van inspanning. *Dertien. Veertien.*

Dat was genoeg, leek het. Even bleven ze allebei in hun houding staan. Geen van beiden verroerde zich. Het enige geluid was de trage, hese ademhaling van haar grootmoeder.

Nori hoefde zich niet om te draaien om te weten wat er nu zou gebeuren. Ze wist niet zeker of ze er echt getuige van was of dat ze het in haar verbeelding zag. Haar grootmoeder liet haar arm zakken en trok haar kleding weer in de plooi. Toen volgde er een blik: ernstig en ietwat verontschuldigend. Misschien zelfs met een zweem van medelijden. Maar vervolgens veranderde de blik in beleefde onverschilligheid. Yuko's gedachten waren verdergegaan. Pas toen Nori het kraken van de treden onder haar grootmoeders voeten hoorde, kwam ze langzaam overeind uit haar gebogen houding.

En nu begon het derde bedrijf van de voorstelling.

Door de verandering van houding voelde ze een scherpe steek in haar zij en Nori verkrampte alsof ze werd gestoken. *Adem in. Adem uit.*

Ze bracht een hand naar haar gezicht en wreef er verwoed over. Over een uurtje zou Akiko komen met een warme handdoek voor haar achterste. Tot dan was het beter niet te gaan zitten. De striemen op haar billen en dijnen zouden binnen een paar dagen verdwijnen. Nu ze weer alleen was, werd de pijn in haar armen en benen weer in alle hevigheid voelbaar. Alsof haar

maag jaloers was dat hij er niet bij betrokken was, verkrampde en ontspande hij weer. Maar ze hield haar kin omhoog en gaf geen kik.

Nori wist niet voor wie ze dit deed.

Soms dacht ze dat het voor de onzichtbare ogen was die haar grootmoeder stiekem in haar muren had bevestigd. Andere keren dacht ze dat het voor God was. Ze had een theorie dat als God zag hoe dapper ze was, zelfs als ze alleen was, hij een wonder zou laten gebeuren.

Voorzichtig stapte ze uit haar kimono, zodat ze alleen nog haar katoenen slijpe aanhad. Hoewel ze wist dat ze het niet zou moeten doen, liet ze de kimono op de grond liggen. Akiko zou hem wel oprapen. Zover Nori wist hoefde zij niet alles door te brieven aan haar grootmoeder, want als dat wel zo was, zou ze heel wat meer afranselingen te verduren hebben gekregen.

Ze dacht meestal dat Akiko geen hekel had aan de taak die haar was toebedeeld. Hoewel het een belediging was te zorgen voor de bastaard van de familie, was het geen erg zwaar werk. Nori probeerde het altijd makkelijk te maken voor de arme vrouw, zowel uit schuldgevoel als uit gehoorzaamheid.

Stapje voor stapje, zo langzaam dat het bijna komisch was, liep ze naar het altaar aan de andere kant van de kamer. Hoewel het haar was opgedragen driemaal daags te bidden, vond ze dat niet erg. Ze hield er zelfs wel van.

Het altaar was verreweg haar dierbaarste bezit, al was het natuurlijk niet echt van haar, maar het zoveelste afdankertje van haar moeder. Het was niets speciaals: een houten tafeltje met een doek van dieppaars fluweel erover. De randen van de doek waren met gouddraad afgezet. Een ingewikkelde zilveren crucifix stond erbovenop, met een kaars links en rechts ervan. Nori streek een lucifer af en stak de kaarsen allebei aan, waarna ze neerknielde op het kleine kussen dat ze op de vloer had gelegd.

De kaarsen gaven troostende warmte af en ze liet haar ogen dichtvallen.

Lieve God,

Het spijt me dat ik zo impertinent ben geweest. Ik zal Saotomei-sensei snel vragen wat 'impertinent' betekent, zodat ik het niet weer zal doen. Het spijt me van mijn haar. Het spijt me van mijn huid. Het spijt me dat ik anderen verdriet doe. Ik hoop dat u niet boos op me bent?

Zorg alstublieft goed voor mijn moeder. Ik weet zeker dat ze behoorlijk van streek is omdat ze me nog niet mag ophalen. Help me alstublieft en zorg dat ik er gauw klaar voor ben.

Amen,

Nori

Zoals zo vaak wanneer ze klaar was met haar gebed bleef Nori even zitten. Het fijne van God was dat hij de enige was aan wie ze alles mocht vragen. Dat was zoiets heerlijks dat het haar nauwelijks kon schelen dat niemand haar antwoord gaf.

De wintermaanden gingen zonder veel vermeldenswaardigs voorbij. De dagen liepen naadloos in elkaar over. Nori kreeg nog twee keer bezoek van haar grootmoeder, met respectievelijk twaalf en zestien klappen tot gevolg. De matriarch maakte zich zorgen over mogelijke littekens en had opgemerkt dat er in de toekomst nieuwe soorten lijfstraffen toegepast zouden worden.

Bij het naderen van de lente zag Nori de wereld om zich heen veranderen. Ze merkte dat het langer licht bleef. Vanuit haar raam zag ze dat er bloemen begonnen te bloeien. En hoewel ze het eerst niet zeker wist, begon ze ook veranderingen in zichzelf

waar te nemen. Haar borsten, eerst twee erwtjes op een plank, werden een beetje voller. Haar heupen leken breder te worden, al was het maar een beetje.

En haar gewicht, dat de afgelopen jaren rond de veertig pond had geschommeld, nam gestaag toe. Dit verontrustte haar nog het meest. Ze vroeg Akiko haar porties kleiner te maken, maar het dienstmeisje weigerde.

‘Je eet toch al zo weinig, *Nori-sama*. Je wordt nog ziek zo.’

‘Ik word dik, dát word ik.’

‘Juffertje, het is de natuur. Je wordt een vrouw. Je bent er vroeg bij, dat wel. Als het tijd is, zal je grootmoeder je uitleggen wat er met je lichaam gebeurt. Dat is niet mijn taak.’

Het is niet mijn taak.

Akiko zei dat vaak wanneer ze niet over bepaalde dingen wilde praten. Soms had ze medelijden en beantwoordde ze *Nori*'s weinige vragen over waarom de dingen waren zoals ze waren. Maar altijd ten dele. Dan klapte ze dicht, bang dat ze te veel had gezegd, en moest *Nori* het zelf maar verder uitzoeken.

Dankzij Akiko wist ze dat ze een bastaard was, een onecht kind. Dat betekende dat ze nooit een *Kamiza* kon zijn, en dat haar grootmoeder een andere, wettige erfgenaam nodig had.

Ze had zelf bedacht dat die erfgenaam ook haar moeder niet kon zijn, omdat die een hoer werd genoemd.

Maar hoeveel avonden *Nori* ook op haar knieën doorbracht en om goddelijke tussenkomst vroeg, ze haatte de veranderingen die zich nu voordeden.

Het was erg ongemakkelijk om te merken hoe de tijd haar voortduwde, zonder er acht op te slaan of ze daar wel klaar voor was.

Haar lessen gingen al net zo snel vooruit. Ze had ook niets anders. Ze las de hele nacht, tot haar ogen brandden, omdat ze niets anders te doen had.

Saotome-sensei geloofde het niet. Welk boek hij haar ook gaf, ze had het altijd in een dag uit, twee op z'n hoogst. En toch, als ze hem dit vertelde, weigerde hij haar te geloven.

'Dat is onmogelijk,' zei hij dan. 'Voor een kind van jouw leeftijd. En een meisje nog wel.'

'Het is echt waar, sensei. Ik heb het helemaal uit.'

Dan fronste hij zijn voorhoofd, zodat de rimpels zich met elkaar verbonden.

'Dan heb je het niet goed gelezen.'

Nori zei daar maar niets op en richtte haar ogen op haar schoot.

Verzet je niet.

Het onderwerp werd afgesloten en haar sensei ging verder op zijn monotone toon. Maar Nori luisterde al niet meer. Terwijl haar gedachten afdwaalden schoot 'Het lied van twee arme mannen' door haar hoofd:

Yononaka wo

Ushi to yasashi to omō domo

Tobitachi kanetsu

Tori ni shi arane ba

Ik voel dat dit leven

Ondraaglijk en vol droefheid is

Maar wegvluchten kan ik niet

Want een vogel ben ik niet